

ROMÂNIA
JUDEȚUL NEAMȚ
MUNICIPIUL ROMAN
CONSILIUL LOCAL

PROIECT DE HOTĂRÂRE

Nr. 69355 din 27.09.2023

**privind acordarea unor titluri de „Cetățean de Onoare”
al municipiului Roman**

CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI ROMAN

Examinând referatul de aprobare nr. 69365 din 27.09.2023 inițiat de dna. consilier local Ioana-Roxana Iorga și dna. consilier local Dana-Lăcrămioara Păiuș, precum și raportul de specialitate nr. 69384 din 27.09.2023 întocmit de către Serviciul Organizare Evenimente, Cultură, Culte, Învățământ, Mass Media și I.T;

Văzând avizul pentru legalitate nr. ___ din __.09.2023 dat de Secretarul general al municipiului Roman, avizul favorabil nr. ___ din __.09.2023 al Comisiei pentru buget finanțe, avizul favorabil nr. __ din __.09.2023 al Comisiei pentru cultură, culte, sănătate, învățământ și tineret, precum și avizul favorabil nr. __ din __.09.2023 al Comisiei juridice,

Având în vedere prevederile art. 1-7, cap. XII – REGULAMENT PRIVIND MODUL DE ACORDARE A TITLULUI DE „CETĂȚEAN DE ONOARE” AL MUNICIPIULUI ROMAN din Statutul Municipiului Roman aprobat prin H.C.L. nr. 215 din data de 26.09.2019 privind modificarea și completarea anexei la H.C.L. nr. 265 din 22.12.2016 privind aprobarea Statutului municipiului Roman;

În temeiul prevederilor art. 129, alin. (2), lit. „b”, ale alin. (7), lit. „d”, ale alin. (13), ale art. 155, alin (1), lit. „d” coroborat cu alin. (5), lit. „c”, precum și ale art. 139, alin. (1), ale art. 140 și ale art. 196, alin. 1, lit. „a” din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul Administrativ;

HOTĂRĂȘTE:

Art. 1. Se acordă, post-mortem, titlul de „Cetățean de Onoare” al municipiului Roman, doamnei **Maria Sturdza**.

Art. 2. Se acordă, post-mortem, titlul de „Cetățean de Onoare” al municipiului Roman, doamnei **Ecaterina Cantacuzino**.

Art. 3. Primarul municipiului Roman, prin serviciile subordonate, va duce la îndeplinire prevederile prezentei hotărâri.

Art. 4. Prezenta hotărâre se va comunica potrivit legii, prin grija secretarului general al municipiului, autorităților și persoanelor interesate.

Inițiatori,

consilier local
Ioana-Roxana Iorga

consilier local
Dana-Lăcrămioara Păiuș

MUNICIPIUL ROMAN

Piața Roman-Vodă nr. www.primariaroman.ro
Tel. 0233.741.651, 0233.741.119, 0233.740.165, 0233.744.650
Fax. 0233.741.604, E-mail: primaria@primariaroman.ro

Emitenți: consilieri locali: dna. Ioana-Roxana Iorga și dna. Dana-Lăcrămioara Păiuș

Nr. 69365 din 27.09.2023

REFRAT DE APROBARE

la proiectul de hotărâre privind acordarea unor titluri de „Cetățean de Onoare” al municipiului Roman

Titlul de „Cetățean de Onoare” al municipiului Roman reprezintă cea mai înaltă distincție ce poate fi acordată în semn de recunoștință și apreciere acelor persoane care, prin activitatea lor, au contribuit în mod semnificativ la dezvoltarea și bunul renume al comunitatii locale.

Având în vedere contribuția personalităților care s-au remarcat în mod deosebit în ceea ce privește emanciparea materială și spirituală precum și în dezvoltarea municipiului Roman și care, prin întreaga lor activitate, constituie o mândrie pentru urbea noastră, vă propunem mai jos următoarele personalități cărora să li se confere Titlul de „Cetățean de Onoare” al municipiului Roman:

Maria Sturdza

(1851-1937)

S-a născut în anul 1851, în familia scriitorului Ion Ghica.

În anul 1869, Maria Ghica s-a căsătorit cu George Sturdza. Singurul copil al Mariei Ghica cu George Sturdza a fost o fiică, Ecaterina, născută în anul 1873.

Între anii 1880-1904, George A. Sturza și soția sa Maria au ridicat, pe locul unui vechi conac, Castelul de la Miclăușeni, cunoscut sub numele de Palatul Sturdza, monument istoric de artă gotică.

Maria Sturza a dovedit și un oarecare talent pentru arta cuvântului, dar mai ales pentru pictură. O capodoperă de acest gen o reprezintă *Biblia* ilustrată de ea, între anii 1879-1882 (din nefericire pierdută de Ecaterina în timpul evacuării din anul 1944). Într-o notiță din 23 aprilie 1882, rămasă la Miclăușeni, (astăzi la Arhivele Piatra Neamț), Maria Sturza mărturisea: *Această carte la care am lucrat cu dragoste și cu evlavie trei ani de zile și care în acest timp a fost pentru mine o mângâiere în ceasuri de necez și o dulce petrecere sufletească în vreme de bucurie, o dăruiesc astăzi iubitului meu soț, ca semn de cea mai adâncă iubire și grațitudine.*

O altă realizare remarcabilă a Mariei în arta decorativă, cu inițiale ornate, chenare ornamentale și miniaturi viu colorate, în acuarele chinezești, o

reprezintă albumul de poezii intitulat *Floricele rătăcite*. Cartea este dedicată tatălui ei, pe când acesta se afla la Londra.

În anul 1889, Maria a publicat, la Roman, prima ei carte, intitulată *Rugăciuni*, care cuprindea 23 de rugăciuni, structurate ca poeme lirice. În anul 1911 a publicat volumul *Meditații*, iar în anul 1915 *Evanghelia explicată copiilor*, o povestire pe scurt a *Noului Testament*. În anul 1918 tipărește *Cărticica de mângâiere*.

În timpul Primului Război Mondial, Castelul de la Miclăușeni a adăpostit un Spital Militar, iar Maria Sturza și Ecaterina Cantacuzino au ajutat răniții, ca infirmiere. Marele compozitor George Enescu a vizitat Castelul, concertând printre paturile cu răniți.

Maria Sturza a fost președintă a Societății Ortodoxe a Femeilor Române, filiala din județul Roman, gesturile ei de binefacere fiind cunoscute: întreținerea la școală și facultate a mai multor copii orfani.

În anul 1921, pe 28 aprilie, doamnele Maria Sturza și Ecaterina Cantacuzino, mamă și fiică, încheie un acord cu Primăria orașului pentru construirea primului Liceu de fete din Roman. Fondatoarele obțin un teren din apropierea râului Moldova, în partea vestică a orașului, de pe care s-a excavat argila necesară pentru cele un milion de cărămizi din care s-au ridicat zidurile liceului.

După terminarea lucrărilor, cele două fondatoare, donează Ministerului Educației Naționale clădirea dotată cu mobilier, material didactic și inventar pentru internatul de fete. Pe 22 octombrie 1923 a sunat pentru prima dată clopoțelul la Liceul de fete.

În anul școlar 1923-1924 Liceul de fete *Sturza - Cantacuzino* a funcționat doar cu externat, ulterior fiind dat în folosință și Internatul Liceului.

Dorința fondatoarelor era ca această școală să contribuie la luminarea și îndrumarea tinerelor generațiuni de fete, formând bune românce și mame de familie, care, pe lângă cunoștințele didactice cerute de legile țării, pentru asemenea școli, să învețe și industria casnică și menajul indispensabil femeii.

Pentru ca școala să nu-și schimbe destinația, s-a decis înființarea unei Epitropii care să poarte numele de *Epitropia Fondatiunii Maria Gh. Sturza și Ecat. Cantacuzino* și care să fie compusă din cinci membri: un reprezentant din familia Sturza-Cantacuzino, P.S.S. Episcopul de Roman, președintele Tribunalului de Roman și doi cetățeni din orașul Roman.

În dimineața zilei de 30 iunie 1937, Maria G. Sturza a încetat din viață la Miclăușeni și a fost înmormântată lângă soțul ei, sub streșina Bisericii de la Miclăușeni.

Ecaterina Cantacuzino

(1873-1953)

Ecaterina Cantacuzino s-a născut în anul 1873 și a fost ultimul vlăstar al familiei Sturza de la Miclăușeni.

Ecaterina s-a căsătorit în anul 1897 cu Șerban Cantacuzino, dar nu au avut copii. Soțul ei a murit în anul 1918, Ecaterina Cantacuzino rămânând văduvă de tânără. Ea l-a înfiat pe vărul ei, Matei Ghica Cantacuzino, dar acesta nu s-a

dovedit interesat de moșie, emigrând în Occident în timpul celui de-al doilea Război Mondial.

Ecaterina Cantacuzino a fost, alături de mama sa, fondatoare a Liceului de Fete din Roman.

După moartea mamei sale, Ecaterina Cantacuzino continuă să investească în această școală. În perioada 1928-1929 sunt terminate lucrările de construcție la internatul școlii, biblioteca este dotată cu volume și se îmbunătățește înzestrarea cu material didactic.

În primăvara anului 1944, Ecaterina părăsește casa părintească și pleacă în refugiu. Ea a refuzat inițial să evacueze biblioteca de mare valoare pe care o adăpostea Castelul Miclăușeni, predând ulterior Episcopiei Romanului două inventare ale bibliotecii.

Pe 21 aprilie 1947, ea a donat Castelul Miclăușeni Episcopiei Romanului, împreună cu parcul de 30 hectare de pădure care-l înconjoară, Biserica ctitorită de părinții săi și toate dependențele, cu scopul de a fi amenajată aici o Mănăstire de maici.

Ecaterina a rămas în Castelul Miclăușeni, alături de maici, până în anul 1953, an în care Mănăstirea a fost desființată, iar călugărițele au fost transferate la Mănăstirea Cozancea-Botoșani.

A murit în anul 1953, după ce a îmbrăcat haina monahală la Schitul Cozancea, sub numele de maica Macrina. Osemintele ei au fost aduse în anul 1970 pentru a fi înmormântate în cimitirul familiei Sturza de lângă Biserica din Miclăușeni.

Nu poți să rămâi insensibil față de aceste personalități excepționale care au fost Maria Sturza și Ecaterina Cantacuzino, pentru care altruismul, generozitatea, responsabilitatea față de generațiile tinere erau norme existențiale.

Gestul celor două fondatoare a fost onorat cum se cuvine de elevii și profesorii școlii. În anul 1927, Ion Petrovici, ministrul Instrucțiunii publice, nota în condica de inspecții a școlii: *Am avut o excelentă impresiune din toate punctele de vedere în urma inspecției.*

Având în vedere contribuția acestor două personalități la dezvoltarea învățământului romașcan prin construirea, dotarea și donarea către Ministerul Educației Naționale a Liceului de fete din Roman, clădire în care își desfășoară activitatea educațională și în prezent Corpul B al Colegiului Național „Roman-Vodă”, propunem domnilor consilieri să analizeze și să se pronunțe prin vot asupra acordării titlurilor de „Cetățean de Onoare” al municipiului Roman.

Prezentul referat de aprobare însoțit de proiectul de hotărâre se va transmite către Serviciul Organizare Evenimente, Cultură, Culte, Învățământ, Mass Media și I.T., în vederea întocmirii raportului de specialitate.

Drept pentru care rugăm domnii consilieri să aprobe proiectul de hotărâre anexat.

Inițiatori,

consilier local
Ioana-Roxana Iorga

consilier local
Dana-Lăcrămioara Păiuș

MUNICIPIUL ROMAN

Piața Roman-Vodă nr. 1 www.primariaroman.ro
Tel. 0233.741.651, 0233.741.119, 0233.740.165, 0233.744.650
Fax. 0233.741.604, E-mail: primaria@primariaroman.ro

Emitent: Serviciul Organizare Evenimente, Cultură, Culte, Învățământ, Mass Media și IT
Nr. 69384 din 27.09.2023

RAPORT DE SPECIALITATE

la proiectul de hotărâre privind acordarea unor titluri de
„Cetățean de Onoare” al municipiului Roman

Examinând referatul de aprobare înaintat de inițiatorii dna. consilier local Ioana-Roxana Iorga și dna. consilier local Dana-Lăcrămioara Păiuș și proiectul de hotărâre prin care se propune acordarea unor titluri de „Cetățean de Onoare” al municipiului Roman, se constată că acestea sunt conferite cu respectarea prevederilor art. 129, alin. (2), lit. „b”, ale alin. (7), lit. „d”, ale alin. (13), ale art. 155, alin (1), lit. „d” coroborat cu alin. (5), lit. „c”, precum și ale art. 139, alin. (1), ale art. 140 și ale art. 196, alin. 1, lit. „a” din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, precum și cu respectarea condițiilor de fond, formă, necesitate, oportunitate, precum și cele de legalitate cerute de Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă.

De asemenea, se constată că se întrunesc condițiile prevăzute în art. 1–7, cap. XII - REGULAMENT PRIVIND MODUL DE ACORDARE A TITLULUI DE „CETĂȚEAN DE ONOARE” AL MUNICIPIULUI ROMAN din Statutul Municipiului Roman aprobat prin H.C.L. nr. 215 din data de 26.09.2019 privind modificarea și completarea anexei la H.C.L. nr. 265 din 22.12.2016 privind aprobarea Statutului municipiului Roman, argumentele și prezentarea activității următoarelor personalități:

- **Maria Sturdza**
- **Ecaterina Cantacuzino**

Față de cele menționate mai sus se impune acordarea avizului favorabil pentru adoptarea proiectului de hotărâre anexat.

**Șef Serviciu Organizare Evenimente, Cultură, Culte, Învățământ,
Mass Media și IT
Jr. Mihai BÎRJOVANU**